

Preferencje przed I turą wyborów prezydenckich 2020

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku



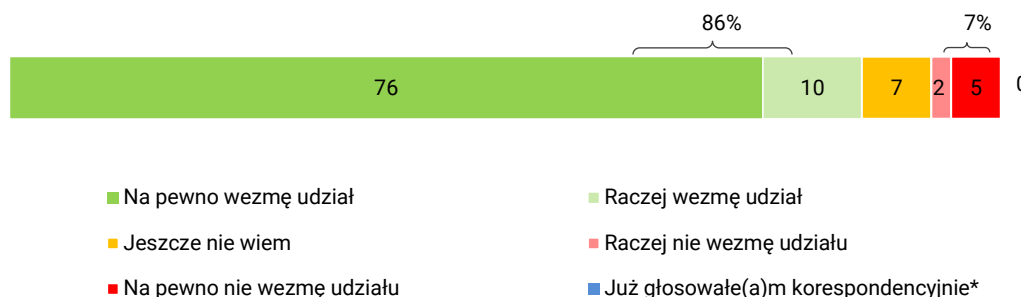
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Centrum Badania Opinii Społecznej z wysokim poziomem realizacji (próba zrealizowana liczy 1378 osób) zakończyło kolejny sondaż z serii „Aktualne problemy i wydarzenia”. Badanie po raz drugi przeprowadzone było na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał wywiad bezpośredni z udziałem ankietera, wywiad telefoniczny albo samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS¹. Ze względu na stan epidemiczny procedura przeprowadzania wywiadów była wydłużona, trwała od 15 do 25 czerwca.

W ciągu prawie dwóch tygodni poprzedzających wybory chęć udziału w głosowaniu 28 czerwca zadeklarowało rekordowe 86% uprawnionych, przy czym ponad trzy czwarte (76%) zapowiedziało, że na pewno będzie uczestniczyć w wyborach. Ponieważ w okresie przeprowadzania sondażu, zgodnie z procedurą wyborczą, pojawiła się już możliwość głosowania korespondencyjnego, pytaliśmy respondentów, czy może już oddali głos tą drogą, jednak żaden z nich jeszcze nie skorzystał z możliwości głosowania korespondencyjnego.

CBOS

RYS. 1. 28 czerwca odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć w nich udział?



* W zrealizowanej próbie żaden z respondentów w trakcie przeprowadzania wywiadu nie skorzystał jeszcze z możliwości głosowania korespondencyjnego

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (360) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 15 do 25 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1378 osób (w tym: 65,3% metodą CAPI, 20,8% – CATI i 13,9% – CAWI).

Deklaracje udziału w wyborach prezydenckich, bez względu na to, kiedy i na jakich zasadach były planowane, utrzymują się na rekordowo wysokim, ale i mniej więcej stałym poziomie. W marcu, na początku pandemii, przed zapowiedzianymi na 10 maja wyborami (choć przy innej kafeterii) swój udział deklarowało 86% uprawnionych do głosowania. Na przełomie maja i czerwca, nie znając oficjalnego terminu głosowania, badani prawie równie licznie zapewniali o swoim zamiarze uczestniczenia w wyborze prezydenta (84%). Warto jednak zwrócić uwagę, że w porównaniu z pomiarem z przełomu maja i czerwca obecnie więcej dorosłych Polaków zadeklarowało swój pewny udział w tych wyborach (wzrost o 4 punkty procentowe).

TABELA 1

| Deklaracje udziału w I turze wyborów prezydenckich | Maj/czerwiec | Czerwiec |
|--|--------------|----------|
| | w procentach | |
| Na pewno wezmę udział | 72 | 76 |
| Raczej wezmę udział | 12 | 10 |
| Jeszcze nie wiem | 9 | 7 |
| Raczej nie wezmę udziału | 2 | 2 |
| Na pewno nie wezmę udziału | 4 | 5 |

Oczywiście, nie należy spodziewać się tak wysokiej rzeczywistej frekwencji w wyborach. Deklaracje badanych odzwierciedlają raczej poziom polityzacji polskiego społeczeństwa i są świadectwem chęci wyrażenia swych poglądów w demokratycznej procedurze głosowania. Ten stan gotowości wyborczej utrzymuje się w Polsce już od dłuższego czasu, choć obecnie jest wyjątkowo wysoki². Nie musi się to jednak przekładać na faktyczne uczestnictwo w wyborach, tym bardziej w dobie pandemii.

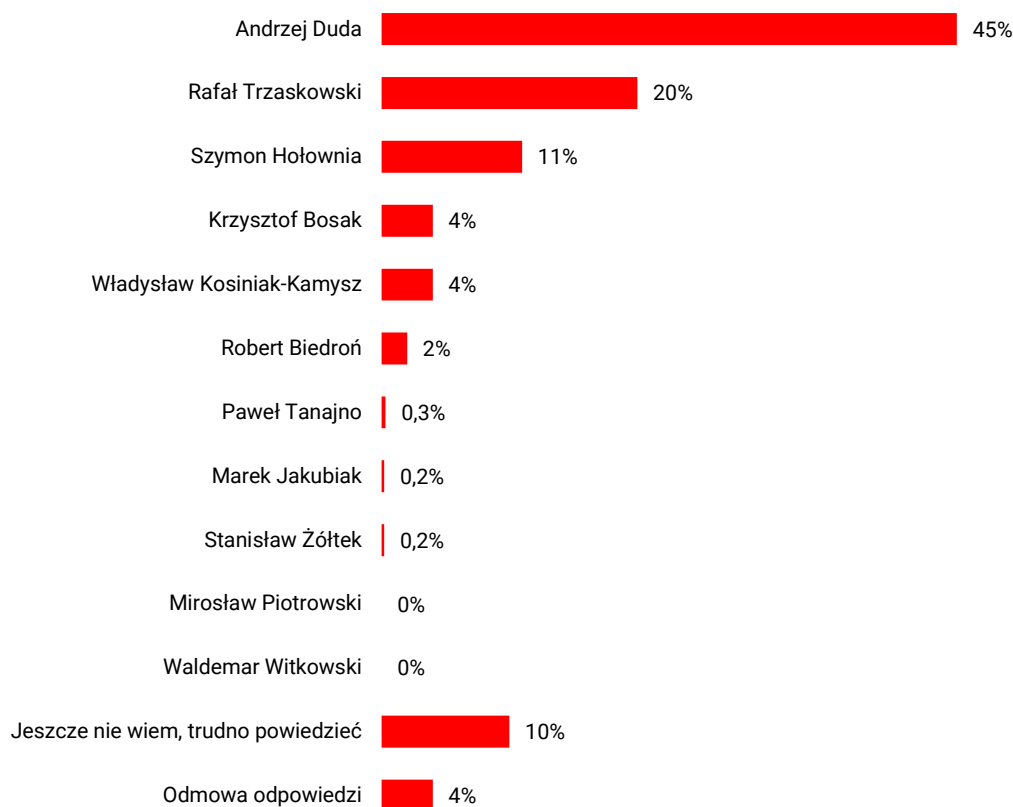
Na tydzień przed ostatnimi wyborami parlamentarnymi (a więc w sytuacji braku zagrożenia epidemicznego) udział w głosowaniu zapowiadało rekordowe 83% uprawnionych, zaś rzeczywista frekwencja wyniosła 61,7%. Przypomnijmy jeszcze, że dotychczas największą frekwencję odnotowaliśmy w wyborach prezydenckich w 1995 roku – w I turze wyniosła ona 64,7%, w II – 68,23%.

² W ostatnich latach także w innych typach głosowania frekwencja okazywała się wyższa niż wcześniej, w 2018 r. była najwyższa w historii wyborów samorządowych (54,9%), zaś w 2019 r. w wyborach do Parlamentu Europejskiego była także najwyższa w historii tych głosowań (45,7%).

Według deklaracji badanych, w I turze wyborów prezydenckich najwięcej głosów może zebrać obecny prezydent Andrzej Duda. Na kandydata PiS w tych wyborach chce głosować ponad dwie piąte zadeklarowanych uczestników głosowania (45%). Na drugim miejscu znalazł się kandydat KO Rafał Trzaskowski z poparciem jednej piątej zadeklarowanych wyborców (20%). Trzecie miejsce zajmuje kandydat niezależny Szymon Hołownia, mający wśród wybierających się na wybory 11% zwolenników. Pozostali pretendenci do najwyższego urzędu w państwie cieszą się już mniejszym poparciem. Na kandydata PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza, a także wystawionego przez Konfederację Krzysztofa Bosaka chce oddać głos po 4% głosujących. Kandydata bloku lewicy Roberta Biedronia popiera 2% zadeklarowanych uczestników wyborów 28 czerwca.

CBOS

RYS. 2. Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować?*



* W zestawieniu uwzględniono deklaracje poparcia poszczególnych kandydatów w głosowaniu korespondencyjnym

Aż jedna dziesiąta deklarujących chęć udziału w głosowaniu (10%) jeszcze nie wie, na kogo będzie głosować w tych wyborach, zaś dalsze 4% wyborców wprost odmówiło udzielenia odpowiedzi na pytanie o swojego faworyta w wyborach prezydenckich.

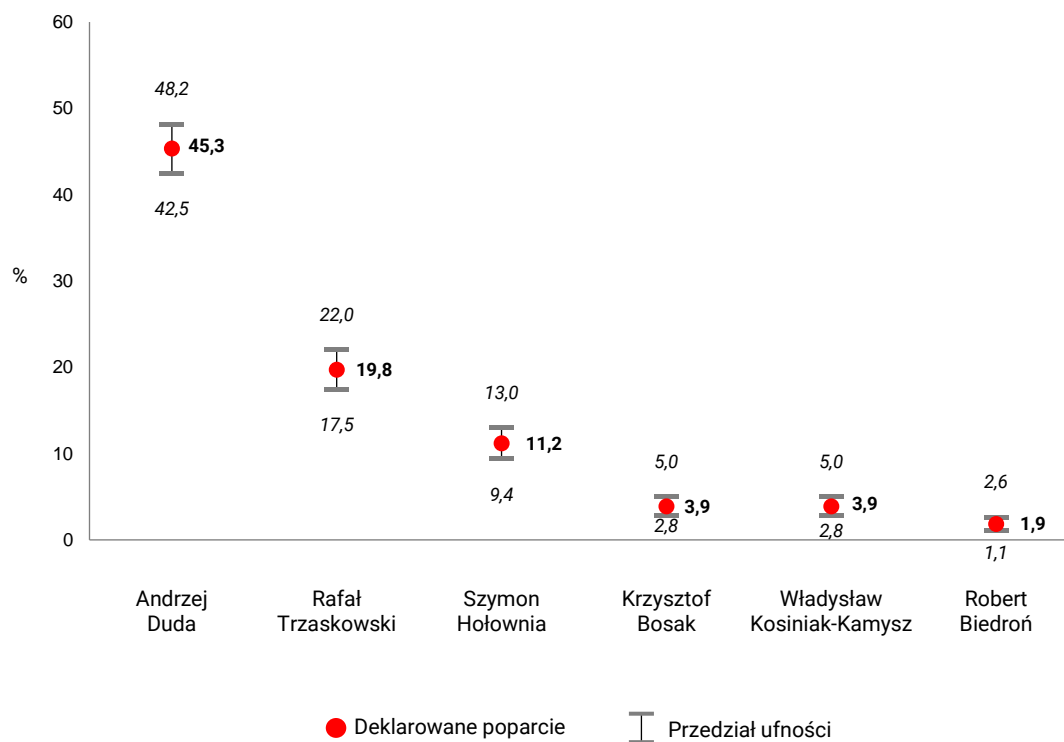
W porównaniu z pomiarem z przełomu maja i czerwca wzrosło poparcie dla Rafała Trzaskowskiego (wzrost o 4 punkty procentowe), natomiast Andrzej Duda stracił zwolenników (spadek o 4 punkty). Pozostali pretendenci w tym czasie nie zmienili swojego stanu posiadania.

TABELA 2

| Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach? | II 2020 | III 2020 | V/VI 2020 | VI 2020 |
|---|--------------|----------|-----------|---------|
| | w procentach | | | |
| Andrzej Duda | 50 | 50 | 49 | 45 |
| Rafał Trzaskowski | - | - | 16 | 20 |
| Szymon Hołownia | 5 | 6 | 11 | 11 |
| Władysław Kosiniak-Kamysz | 5 | 9 | 4 | 4 |
| Krzysztof Bosak | 1 | 3 | 4 | 4 |
| Robert Biedroń | 4 | 5 | 2 | 2 |
| Marek Jakubiak | - | - | - | 0 |
| Mirosław Piotrowski | - | - | - | 0 |
| Paweł Tanajno | - | - | - | 0 |
| Waldemar Witkowski | - | - | - | 0 |
| Stanisław Żółtek | - | - | - | 0 |
| Nie wiem, trudno powiedzieć | 12 | 10 | 11 | 10 |
| Odmowa odpowiedzi | 1 | 1 | 3 | 4 |

Stosowanie prób losowych umożliwia wnioskowanie o populacji dorosłych Polaków oraz pozwala na określenie skali błędu statystycznego naszych oszacowań. Biorąc pod uwagę margines błędu, z prawdopodobieństwem 95% można stwierdzić, iż, **gdyby wybory odbywały się w trakcie realizacji badania**, Andrzej Duda uzyskałby wynik mieszczący się w przedziale od 42,5% do 48,2%. A więc, uwzględniając błąd statystyczny, prawdopodobieństwo zwycięstwa obecnego prezydenta już w I turze jest minimalne. Notowania Rafała Trzaskowskiego mieszczą się w przedziale od 17,5% do 22%, zaś Szymona Hołowni w przedziale od 9,4% do 11,2%.

RYS. 3. Poparcie dla kandydatów w wyborach prezydenckich (w procentach)



Prawdopodobieństwo, że wybory prezydenckie rozstrzygną się w I turze jest nikłe. Polacy są obecnie bardzo silnie zmotywowani do uczestniczenia w wyborach. Jednak o tym, czy faktycznie udadzą się do lokali wyborczych 28 czerwca przesądzi nie tylko ich determinacja polityczna, ale i inne czynniki związane ze stanem epidemicznym, a także rozpoczynającym się sezonem wyjazdów wakacyjnych. Faktyczna frekwencja wyborcza oraz mobilizacja poszczególnych elektoratów będzie kluczowa dla wyniku każdego z kandydatów.

Opracowała
Agnieszka Cybulska